

Н.І. Химай,
Національний технічний університет “КПІ”,
м. Київ

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядаються основні інноваційні технології, які використовуються при навчанні іноземних мов на сучасному етапі освіти. Зазначені напрями оптимізації навчального процесу за допомогою комп'ютерів, інтернет-ресурсів, спеціальних навчальних мультимедійних програм та сучасних технічних засобів, таких як інтерактивні дошки, відеокамери, DVD.

Basic innovative technologies which are used for the studies of foreign languages on the modern stage of education are examined in the article. Directions of educational optimization process are marked by computers, Internet resources, special on-line multimedia tutorials and modern hardware, such as interactive board, video camera, DVD.

Протягом останніх десятиліть інновації проникли у всі сфери життя, що значно спростували і прискорили процес міжособистісної і ділової комунікації. Освітній процес з їх використанням дозволить відкрити щонайширші перспективи, як для студентів, так і для викладачів. В першу чергу – з точки зору можливості двосторонньої індивідуальної взаємодії з ресурсами мережі, в другу – виходячи з можливостей доступу до всіляких і постійно оновлюваних глобальних іншомовних професійно-орієнтованих інформаційних ресурсів.

Викладач іноземної мови не може викладати без постійного самовдосконалення в мові, без самоосвіти. Англійська мова – не застигле явище, вона постійно змінюється. Вдосконалення знання мови та технологій її викладання – застава успішної роботи викладача. Давно пройшли ті часи, коли комп'ютер був для багатьох тільки мрією. Зараз це незамінний помічник і в житті і у бізнесі. Сфера застосування досить широка – від ігор до використання відеозв'язку з будь-якої точки земної кулі.

Основним електронним засобом вивчення мови на сьогоднішній день є Інтернет. Його привабливість пов'язана з тим, що він створює середовище, яке сприяє розвитку творчих і когнітивних здібностей студентів, в умовах нерегламентованої багатоваріантності вчення, формування і розвитку нестереотипного мислення, яке характеризується здатністю висувати одночасно безліч правильних ідей, гнучкістю, оригінальністю, точністю.

Інтернет в процесі вивчення іноземних мов може бути використаний в наступних випадках:

– пошук інформації при підготовці до занять як студентів, так і викладачів, (Інтернет прискорює процес, економить час і дозволяє охопити більшу кількість джерел); прикладом в даному випадку може служити використання електронних бібліотек з можливістю швидкого доступу до великої кількості довідкового матеріалу і як джерело дидактичної і навчально-методичної бази для її подальшої обробки або переробки викладачем;

– синхронна (on-line) або асинхронна (off-line) комунікація, у тому числі з носіями мови, за допомогою спілкування на тематичних форумах і в чатах, в якій створюється середовище для формування і розвитку основних мовних навиків і комунікативної компетенції;

– дистанційне навчання, яке стає поширеною формою здобуття знань, дає можливість ставати дипломованими фахівцями міжнародного рівня [4].

Використання Інтернет-технологій дає великі можливості викладачеві при:

– пошуку додаткового матеріалу – викладач може звернутися до існуючих спеціалізованих сайтів і знайти більшу кількість матеріалу, економлячи час;

– підготовці завдань – наприклад, використання електронного словника для складання лексичних вправ і тлумачення слів англійською мовою;

– перевірці окремих завдань – наприклад, написання студентами факсу, e-mail або ділового листа і відправка його в електронному вигляді на адресу викладача або іншого студента з можливістю отримати відповідь;

– вдосконаленні методичної роботи – наприклад, створення навчального посібника з аудіо матеріалом, записуючи свою мову або залучаючи носіїв мови, за допомогою професійних програм, таких як Adobe Audition [3].

Поряд з використанням Інтернет, вживання спеціальних комп’ютерних програм стає інтегральною одиницею процесу вчення. До даної групи технологій можна віднести такі спеціалізовані програми, як:

– комп’ютерні курси (Reward, The Business);

– електронні словники і перекладачі (Macmillan English Dictionary, Lingvo, Prompt);

– тестові оболонки, з можливістю для викладача створювати власні тести;

– професійний софт, прикладами якого є такі програми, як Power Point, яка використовується для підготовки презентацій, слайд шоу;

Як допоміжні засоби навчання іноземних мов, комп’ютерні про-

грами мають свої переваги. Комп'ютерні програми дозволяють здійснювати індивідуальний підхід до студентів: комп'ютери займаються з кожним стільки, скільки потрібно. Мультимедійні засоби дозволяють викладачеві коректувати навчальні плани виходячи з інтересів і можливостей окремих учнів. Чим багатший та різноманітніший банк навчальних програм, тим більше можна провести цікавих уроків із застосуванням комп'ютера [5].

Новітні комп'ютерні технології мають наступні переваги: сприяють підвищенню мотивації навчання, є джерелом інформації, стимулюють самоосвіту, формують навички самостійної, зосередженої діяльності, підвищують інформативність, інтенсивність, результативність, сприяють використанню ігрового та швидкісного навчання.

Використання комп'ютерів на заняттях англійської мови підвищує інтерес студентів до досліджуваного предмета та стимулює викладача підвищувати майстерність викладання.

До нових освітніх стандартів багатьох Вузів вже увійшло обов'язкове забезпечення процесу вчення іноземних мов інноваційними технічними засобами, до яких можна віднести інтерактивні дошки, проєктори, DVD, відеокамери і диктофони; що дозволяють внести різноманітність до процесу вивчення і зробити можливими аналіз навчальних ситуацій викладачем і самими студентами.

На відеокурсах, що є прекрасним доповненням до змісту уроку, показані соціокультурні реалії: міміка і жести, одяг, навколишнє оточення. Крім того, на базі цих відеокурсів, викладач може провести різні рольові ігри та організувати дискусії, диспути з метою повторення пройденого лексичного матеріалу [2].

На сьогоднішній день найбільш універсальним технічним засобом навчання є електронні інтерактивні дошки, наприклад SMART Board. Електронні інтерактивні дошки – це ефективний спосіб впровадження електронного змісту навчального матеріалу і мультимедійних матеріалів у процес навчання. Матеріал заняття чітко вимальовується на екрані інтерактивної дошки і націлює кожного студента до активної плідної діяльності. Заздалегідь підготовлені тематичні тексти англійською мовою, вправи, барвисті картинки різного характеру, матеріал англомовних мультимедійних дисків, аудіо-, відеоматеріали служать для введення або активізації матеріалу практичного заняття, повторення або закріплення лексичних одиниць і граматичної структури мови, контролю та самоконтролю знань. Інтерактивна дошка дозволяє працювати без використання клавіатури, “миші” і монітора комп'ютера. Усі необхідні дії можна проробляти безпосередньо на екрані за допомогою спеціального маркера або навіть пальця. Викладач не відволікається від заняття для проведення необхідних маніпуляцій за комп'ютером. Це позитивно позначається на якості подачі навчального матеріалу [6].

Розвиток поняття інформаційна компетенція пов'язана з якісно новим етапом розвитку інформатизації сучасного суспільства і є інтегральним компонентом сучасного процесу вчення. Використання сучасних технологій, зокрема комп'ютерів, Інтернет-ресурсів, спеціальних повчальних мультимедійних програм, а так само сучасних технічних засобів (DVD, відеокамер, диктофонів), дозволяє оптимізувати учбовий процес на наступних напрямках:

- підвищення мотивації студентів та викладачів за рахунок активної залученості в процес живої комунікації;
- виховання самостійної особистості студента завдяки навикам знаходити, витягувати, оцінювати і аналізувати інформацію;
- інтенсифікація навчального процесу, що дозволяє раціонально організувати навчальний процес, як в рамках аудиторних занять, так і в умовах самостійної роботи студентів;
- розвиток професійний – комунікативних навиків студентів і викладачів [1].

Хочеться відзначити важливий момент у використанні інформаційних технологій – це роль викладача в цьому процесі. Важлива його мотивація, особиста зацікавленість в результатах роботи, його вміння грамотне використовувати ці технології і інтегрувати їх з традиційними методами вчення. Адже у результаті: навчає не підручник, паперовий або електронний, не Інтернет-сайт, а вчить людина – вчитель.

Література

1. Азимов Э.Г. Материалы Интернет на уроках английского языка. // Иностранные языки в школе. – 2001. – № 1.
2. Введение в коммуникативную методику обучения английскому языку. Пособие для учителей России / Oxford University Press – 1997 г.
3. Гаврилов Б.В. Плюсы и минусы компьютеризированного обучения иностранным языкам. // Иностранные языки в школе. – 2002.
4. Полилова Т.А., Пономарева В.В. Внедрение компьютерных технологий в преподавание иностранных языков. // ИЯШ. – 1997. – № 6.
5. Пудова Г. В. Роль возможностей Интернета в обучении иностранному языку. // Томск: Изд-во ТГПУ, 2002.
6. Электронные интерактивные доски SMART board – новые технологии в образовании / <http://www.smartboard.ru>